

BELA KRAJINA

Ne glede na to, da je v Sloveniji, je za veliko večino prebivalcev naše države ta regija na drugem planetu. Res je, da svoje dodajo Gorjanci, ki so nekakšna meja med Dolenjsko in Belo krajino in jih je treba prečkati. A verjemite, ta polurni dodatek vaši vožnji se bo splačal, kajti prišli boste v najbolj čiste kraje nedotaknjene in naravnega rezervata za sprostitev vaše duše in telesa. V Beli krajini čas teče drugače, dojemanje energij se vam izostril in odlična vina in hrana vas bodo prevzeli.

Obdelana in bogata polja, slikoviti brezovi gozdovi in prijazni ljudje vas bodo prepričali, da se boste sem še vračali. Počasna Metlika, Črnomelj in Semič v svojih nedrjih skrivajo veličastno zgodovino, ki je lepo podana v odlično organiziranem muzeju Bele krajine v Metliki. Po ogledu muzeja pa je popolnoma naravno, da si privoščite kozareček izbranih vin Otmarja Šturma v njegovi Grajski vinoteki. Oti, kot mu pravijo prijatelji, je eden najbolj vidnih slovenskih vinogradnikov in seveda tudi tisti, ki je Belo krajino pripeljal v prvo ligo.

Tako kot se dogaja pri vseh velikih, je tudi Oti v vinski svet stopil bolj po naključju kot ne. Najprej je pomagal očetu Otmarju, ki se je s tem ukvarjal že precej let. Zanimivo je bilo, da so bili Šturmovi prvi zasebniki v rajni Jugoslaviji, ki so že leta 1972 vina stekleničili. Prva vina so bila za prijatelje, ko pa je Otmar mlajši prevzel vinarstvo, je površine in količine desetkrat povečal. Med našim obiskom njegove zidanice na vrhu romantičnega grička, kjer si človek z edinstvenimi pogledi očisti dušo in čakre, smo okušali vina, ki so ena boljša od drugega. Odlični laški rizling in predvsem beli pinot iz linije svežih vin, potem pa modra frankinja in modri pinot – do cabernet sauvignona, ki je boljši kot marsikateri briški. Žal slovenska vinska zakonodaja te sorte v Beli krajini ne

ROMAN KAPUŠIN in OTMAR ŠTURM

dovoljuje, pa jo Otmar prodaja pod drugim imenom. Vendar je v Beli krajini zelo veliko sončnih dni in jeseni so dolge – to pa je tisto, kar ta sorta potrebuje!

Degustacija in pogovor sta se lepo razvila, še lepše pa je bilo, ko je na mizo prišel sveže pečeni odojek, ki smo ga zadovoljno mlsakajoci kar hitro ugonobili. Takrat pa je Oti pričel odpirati „težko artilerijo“ – sauvignon, traminec in zvrst akord. Vsi trije so macerirana bela vina, sedaj popularno imenovana „oranžna“ in so perfektna. V tej vinski kategoriji se je v zadnjih letih nabrala množica zavajajočih bleferjev, ki neizkušene pivce slepijo in jim ponujajo pokvarjena vina z veliko mero nove vinske zavajajoče religije.

Šturmovina vina pa so mojstrovine. Pri večini teh vin se sortnost zaradi daljših maceracij pri višjih temperaturah izgubi, tukaj pa je aromatika jasna. Sauvignon je vrhunski in rasen, prav tako traminec. No ja, morda je to zato, ker gre za dve aromatični sorti, vendar vonj je kristalno čist, okus pa tudi in tako

lep, da se poda k množici različnih jedi, tudi aromatičnih in pikantnih azijskih. Akord pa je zvrst dveh aromatičnih sort (traminec in rumeni muškati) ter lokalne kraljevine, ki ima lep, nevtralizirajoč moment. Veliko vino z dolgo prihodnostjo.

Oba Otmarja nista vinko šolana. „Oče je imel doma knjigo Miška Judeža o vinih in načinu pridelovanja. Brala sva in brala in venomer hodila na razne degustacije. Svoja opažanja sva delila in ugotavljala, kaj je z vini in njihovimi okusi. Potem sva vedela, kako vina narediti v kleti in sva začela,“ se spominja Otmar mlajši.

Iz Šturmove zidanice naju je pot vodila čisto do hrvaško-slovenske meje, v kraj Krmačina, kjer ima svojo klet še eden od belokranjskih vinskih zvezdnikov – Jože Prus. Ta človek ima verjetno največjo in najbolj številno zbirko medalj in odličij z raznih vinskih sejmov. Je slovenski kralj predikatov – no, je blizu Stanka Čurina – in vsa odličja so seveda zaradi vin z višjim ostankom slad-

ŠTURMOVI - dve generaciji.

korja. Ne glede na to, pa prideluje nekaj velikih posebnosti, ki so v glavnem rdeče barve. Njegov gamay in modra frankinja sta odlični rdeči vini, pod imenom Svetovno vino pa je cabernet sauvignon, ki je zvito zmešan s sušeno modro frankinjo. Kakorkoli že – za naju z Alešem pa je bil zmagovalec (spet) macerirano vino – kraljevina, pozna trgativ. Jože ima z raznih „oranžnih“ tekmovanj tudi že kar nekaj odličij. Obiskovalcem kleti pa v dveh sodih, ki imata po eno stranico iz pleksistekla, nazorno pokaže, kako vino zori na kožicah, na katerih dobiva svojo identiteto. Okus je harmoničen, lep in ravno prav sladek, da se tanini lepo povežejo s preostankom sladkorja.

Da je Bela krajina idealen teren za slajša vina, pa dokazujejo Mavretičevi iz Drašičev. Jože Mavretič je tisti, ki se je odločil, da bodo pridelovali izključno predikate in ta odločitev se mu je obrestovala. Za promocijo skrbi njegova hči Lidija, ki je bila tudi prva sloven-

JOŽE PRUS

Nekaj Mavretičevih odličij zadnjih let:

- svetovni šampion 2009, Vino Ljubljana, Beli pinot, suhi jagodni izbor, 2008
- double gold, 98 točk, New York Finger Lakes 2015, Sauvignon, ledeno vino, 2011
- gold medal Decanter 2015, sauvignon suhi jagodni izbor 2011
- velika zlata medalja, 94,6 točke, Vino Slovenija, Gornja Radgona, Sauvignon, suhi jagodni izbor, 2009

Delček Prusovih vinskih medalj

ska vinska kraljica, vodi degustacijo in vina promovira po svetu.

Osnova belokranjske kulinarike so na žaru pečeni jagenjčki in odojki in le malo gostiln je, ki to nadgrajujejo. Tisti, ki najbolj „štrlijo ven“, so Kapušinovi s svojo gostilno, katere oceno lahko preberete v tej številki. Pravzaprav je bil naš poletni obisk te gostilne s prenočišči tisto, kar me je prepričalo, da si Bela krajina zasluži posebno poglavje v naši reviji.

Kot vse „oddaljene regije“ pa je tudi Bela krajina posebna. Ne le mir, meditacije in prelestno lepa in poleti zelo topla in za plavanje primerna Kolpa – tudi določene ekološke kmetije vas lahko popeljejo v vzporedni svet.

Iz Bele krajine - z iskrenostjo.

Plavanje v Kolpi

Vsekakor je to kmetija Rztresen iz vasice Rim, ki jo že dolga desetletja vodi modrec po imenu Boris Rztresen. Tukaj je tako – ali se z njim ujameš ali ne. V obeh primerih bo srečanje lepo, vendar je v prvem primeru lahko tudi nepozabno. Zrel možakar v beli laneni obleki (lan je tipično blago, iz katerega so si Belokranjci v zgodovini v večini primerov izdelovali obleke) je od tistega, ki je pred tremi desetletji začel z atraktivno turistično kmetijo, kjer so gosti lahko spali na seniku,

pa do zdaj, prehodil dolgo pot. Je filozof in zdravilec, ki sogovornika – če se mu le odpre – hitro pogrunta in pogovori o filozofskih in alternativnih temah se kar ne končajo. Je tudi nekdanji glasbenik – organist – ki ima kot eden zadnjih na tem delu planeta še legendarni leslie – posebno ozvočenje za orgle, ki so ta inštrument katapultirale v visoko orbito v začetku sedemdesetih let! Vsekakor vam bo obisk te kmetije in bivanje na njej odprlo mnogokatero misel in če se boste potrudili – se bo tudi vaše življenje spremenilo.

Na drugi strani pa gre Bela krajina naprej s sodobnimi tokovi. V zadnjem letu dni so tam nastali „glampingi“. Glamping izvira iz angleških besed glamour (blišč) in camping, ki se je začel v Veliki Britaniji pred dobrimi desetimi leti, za vzor pa so kreatorjem bili veliki bleščeči šotori turških in arabskih voditeljev iz srednjega veka, ki so na svojih poteh prebivali v razkošnih šotorih.

V Beli krajini sedaj zelo uspešno (beril: razprodano) delujejo trije, od katerih je naj-

bolj atraktiven tisti od družine Malerič v Dragatušu. Prebivališča so lično oblikovana, notranjost je zelo udobna in ergonomska, ličen bazen pred bivalniki pa je tista pika na i, ki jo na robu vasice za svoj mir do popolnosti izkoristi vsak gost.

BORIS RZTRESEN iz Rima

Pri Rztresenovih

Belokranjska pogača

Glamping Malerič

Belokranjske pisaničice